

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P.**, bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. A., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanej **U., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej JUDr. R., advokátom so sídlom v B., **o uloženie povinnosti a zaplatenie 19 916,35 € (600 000 Sk)** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 16 C 289/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. februára 2009 sp. zn. 3 Co 176/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 427,66 € do rúk JUDr. R., advokáta so sídlom v B..

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť ukončiť vyšetrenie poistnej udalosti č. X., ku ktorej došlo v dôsledku dopravnej nehody poisteného motorového vozidla a zaplatiť mu 600 000 Sk s príslušenstvom ako preddavok na plnenie z tejto poistnej udalosti (§ 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Okresný súd Košice I rozsudkom zo 6. septembra 2006 č.k. 16 C 289/2000-302 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalovanej a štátu. Záver o neopodstatnenosti žaloby vyvodil zo skutkových zistení nadobudnutých vykonaným dokazovaním, na základe ktorých mal preukázané, že žalovanú nezaťažujú povinnosti, uloženia ktorých sa žalobca voči nej domáhal. Žalovaná platne odstúpila od poistnej zmluvy (§ 802 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v dôsledku čoho sa už žalobca nemôže domáhať, aby súd uložil žalovanej povinnosť ukončiť vyšetrenie predmetnej poistnej udalosti a poskytnúť mu preddavok na poistné plnenie. O náhrade trov rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 148 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. februára 2009 sp. zn. 3 Co 176/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a účastníkom konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, lebo výsledky vykonaného dokazovania preukazujú, že vyšetrenie poisťnej udalosti už neprebíha. Z tohto dôvodu nemožno žalovanej uložiť povinnosť ukončiť vyšetrowanie a poskytnúť žalobcovi preddavok poistného plnenia. Odvolací súd nepriznal procesne úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania, lebo jej v odvolacom konaní nevznikli žiadne trovy.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom uviedol, že dovolanie „je prípustné podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.“. Namietal, že na súde prvého stupňa podal ešte 3. marca 2001 návrh na pripustenie zmeny žaloby, súd prvého stupňa ale o tomto návrhu rozhodol až 6. septembra 2006, a to tak, že navrhovanú zmenu nepripustil. Tým bolo podľa žalobcu porušené jeho právo na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a tiež jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Uviedol, že rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné a táto procesná nesprávnosť vykazuje znaky procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. V ostatnej časti svojho dovolania namietal, že súdom prvého stupňa nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p. o tom, že všetky dôkazy musia účastníci súdneho konania predložiť alebo označiť skôr ako súd vyhlási rozhodnutie vo veci samej, pretože na dôkazy predložené alebo označené neskôr súd neprihliada. Z týchto dôvodov žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poprela dôvody uvádzané žalobcom a jeho dovolanie označila za procesne neprípustné a tiež neopodstatnené. Žiadala tento opravný prostriedok odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Žalobca v dovolaní uviedol, že tento jeho opravný prostriedok „je prípustný podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.“. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že v § 241 ods. 2 O.s.p. sú vypočítané relevantné dovolacie dôvody, nie však predpoklady procesnej prípustnosti dovolania – tie vymedzujú iba ustanovenia § 237 až § 239 O.s.p.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Žalobcom napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozsudkov, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd vzhľadom na povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. ďalej skúmal, či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a existencia väd tejto povahy v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Podľa názoru dovolateľa došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. K jednotlivým dôvodom, z ktorých žalobca vyvodzoval existenciu predmetnej procesnej vady, dovolací súd uvádza:

1. Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v preskúmvanej veci.

Dovolateľom tvrdená nesprávnosť (nepreskúmateľnosť súdnych rozhodnutí) nemôže v danom prípade založiť prípustnosť dovolania žalobcu, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

2. S poukazom na dĺžku času, ktorý v konaní na súdoch nižších stupňov uplynul od podania návrhu na pripustenie zmeny žaloby do rozhodnutia o tomto návrhu, dovolateľ namieta, že v konaní došlo k neodôvodneným prieťahom.

Prieťahy v súdnom konaní nie sú ale judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry.

3. Žalobca uvádza, že k odňatiu možnosti pred súdom konať došlo aj v dôsledku zamietnutia jeho návrhu na pripustenie zmeny žaloby.

Zmena žaloby nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Otázku, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou, posudzuje súd. Ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. dáva preto žalobcovi možnosť zmeniť žalobu (len) so súhlasom súdu; súd zmenu žaloby nepripustí (tiež) vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe (vid' § 95 ods. 2 O.s.p.). V prípade nepripustenia zmeny žaloby pokračuje súd v konaní o pôvodnej žalobe, pričom žalobca môže uplatniť svoj nárok v novom konaní.

Úvaha, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred žalobcom požadovanou zmenou žaloby, môžu alebo nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, súvisí s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu; táto úvaha preto patrí len súdu rozhodujúcemu o návrhu na pripustenie zmeny žaloby. Pokiaľ je ním súd prvého stupňa, žalobca nie je oprávnený napadnúť odvolaním správnosť tejto jeho úvahy (odvolanie proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena žaloby, je v zmysle § 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p. neprípustné). Ani dovolací súd, posudzujúci prípustnosť dovolania z hľadiska možnosti výskytu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., nemôže prehodnocovať správnosť tejto úvahy súdu.

4. Dovolateľ napokon tvrdí, že súd prvého stupňa nepoučil účastníkov konania podľa § 120 ods. 4 O.s.p., že všetky dôkazy musia účastníci súdneho konania predložiť alebo označiť skôr ako súd vyhlási rozhodnutie vo veci samej, pretože na dôkazy predložené alebo označené neskôr súd neprihliada.

Predmetné tvrdenie žalobcu nemá oporu v spise – obsah zápisníc z pojednávania pred súdom prvého stupňa [z 18. mája 2006 (č.l. 260 spisu) a 6. septembra 2006 (č.l. 295 spisu)] totiž preukazuje, že takéto poučenie mu bolo dané.

5. Žalobca navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadol aj výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na to treba prípustnosť dovolania proti nemu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania je ale

vylúčená (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Z dôvodov vyššie uvedených Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu požiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania a požadovanú náhradu vyčíslila. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej v súlade so zaužívanou praxou dovolacieho súdu priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške zodpovedajúcej odmene advokáta za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu vypracované advokátom, ktorý ju zastupovala už na súdoch nižších stupňov). Vychádzal z § 10 ods. 1 a § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 577/2008 Z.z. Žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania v celkovej výške 427,66 € [353,54 € + 67,17 € (DPH) + 6,95 € (režijný paušál)].

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková